

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Visszatekintő
4-11. oldal

Szegény világban...
13. oldal

Mi a pap titka?
14. oldal

Ujjongjatok Istennek, minden földek, énekeljetek, örövendjetek, zengjetek! Zengjetek az Úrnak lanttal, lanttal és a zsoltár szavával; Trombitával és kürtszóval, ujjongjatok az Úr, a király előtt! Zúgjon a tenger s ami betölti azt, a földkerekség és lakói. Tapsoljanak a folyóvizek, és a hegyek is mind ujjongjanak az Úr előtt, mert eljön megítélni a földet. Igazságban ítéli meg a földkerekséget, és méltányosan a népeket. (Zs 97)

TARTALOM:

Kajtár Edvárd

Feltáru Isten benső világa

3

Visszatekintő

4-10

Domonkos Anett

Szervusz Tanár Úr!

11

Magyar Kurír

**Oszvári Csaba posztumusz
Pro Ecclesia Hungariae díjat
kapott**

11

Bognár Atila András

Gloria

12

Gulner János

**Szegény világban
boldog karácsony**

13

Kajtár Edvárd

**Mi a pap titka?
Papság éve II.**

14

Ivasivka Mátyás

Dum spiro, spero

15

Schmidt Pál

Az egyik nevet, a másik sír

16-17

Közlemények

18-19

JÓ HÍR
A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felelős szerkesztő: Fazekas Orsolya

Szerkesztőbizottság:

Bognár Attila, Garadnay Balázs,
Gesztesy András, Kajtár Edvárd,
Kajtárné Tiborcz Mária,

Kvanduk Frigyes, Takács Gábor

Szerkesztőség:

7621 Pécs, Szent István tér 23.

E-mail: sajtiroda@ordinariat.hu

Fotó: B. Bezdán Katalin, Fazekas Orsolya

Layout: Komáromi Csaba

Felelős kiadó: Fény Kft.

7624 Pécs, Káptalan utca 6.

Nyomda: MacMaestro Kft., Pécs

Feltáru Isten benső világa

Megtérni soha nem késő

Karácsonykor Isten feltáruja benső világát. Közénk lép a Második Isteni Személy, ezzel kiderül, hogy Isten nem belügyként kezeli benső világát, hanem megosztja a legértelmesebb teremtményekkel, az emberekkel. Beletekinthetünk, mi az ő alapálása és terve a világgal.

Mi emberek, hozzászoktunk, a titkosszolgálatok létezéséhez. Szervezetek jönnek létre azért, hogy kiderítsék, amit hatalommal rendelkezők nem mondanak. S újabban nemcsak államvédelmi célzattal, hanem az ipar és a technológia vonalán is felfutóban van a titkok kiderítése. Védeni kell a szabadalmakat is. Mindez nem elítélendő dolog, de nyilvánvaló jele annak, hogy akármekkora is az információáradat,

nem biztos, hogy arról beszél a világ, ami igazán érdekli az embereket.

Isten benső világához nem kell titkosszolgálat. Szokták az Egyházat is titkosszolgálati eszközökkel figyelni. Ha hitelesen él egy keresztény ember, akkor ez a vizsgálat enyhén szólva megmosolyogtató.

Nyilvánvaló dolog, hogy vannak benső ügyeink, amelyek nem tartoznak akárcikre, de Istenre minden tartozik, mert ő ismer bennünket a legjobban.

Isten a legerősebb, mert magától feltáruja benső világát, s nincs mitől félnie, mert ott csak szeretetet találunk. Félnivalója annak van, aki ott mást keres. De megtérni sohasem késő. Forduljunk felé bizalommal.

Ápolni és továbbadni

Véget ért a millenniumi esztendő

Az alapításának 1000 éves évfordulóját ünneplő Pécsi Egyházmegyében monográfia bemutatóval és ünnepi szentmisével zárult a millenniumi esztendő.

Az elmúlt egy évben számos egyházi ünnep, zárandoklat, konferencia, előadás, zenei és kulturális program szerveződött. Megjelentek kiadványok, melyek mind az 1000 éves múltat kívánták megismertetni az olvasókkal, nézőkkel.

az egyházmegye történetét feldolgozó monográfia első kötetének bemutatója volt, melyet november 27-én tartottak a Dómmúzeumban. A tíz szerző munkáját tartalmazó nagy mű az 1009-1543-ig tartó időszakot öleli fel. Ez az első kötet, melynek folytatása a következő években várható.

A záróünnepségen Paskai László bíboros, nyugalmazott esztergom-budapesti érsek mutatott be hálaadó szentmisét

Augusztusban nagyszabású programsorozat szerveződött. Az alapítás napját – augusztus 23. – megelőző öt napon keresztül különféle kulturális programokkal várták az érdeklődőket. A Pécsre látogatók láthatták az István király című rockoperát, a Brenner János életét bemutató Jó pásztor címet viselő színdarabot, a Becket Szent Tamásról szóló Gyilkosság a székesegyházban című előadást és még számos olyan színpadi produkciót, melyek segítették az ünnepi hangulat megteremtését.

Augusztus 23-án tízezer hívő jelenlétében mutatta *Christoph Schönborn* bíboros, pápai legátus az ünnepi szentmisét, a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjaival, valamint a meghívást elfogadó külföldi püspökökkel és az egyházmegye papjaival közösen. Felemelő élmény volt a hatalmas tömegben megélni az összetartozást, a közös imádság erejét és az elődeink által ránk hagyott örökség értékét.

A millenniumi ünnepségsorozat utolsó nagy eseménye

a Bazilikában. Ezen a szertartáson hangzott el a millenniumi évre kiírt Szent Mór misepályázat 3. helyezettjének, Balatoni Sándornak kompozíciója, a Mozart kórus és zenekar előadásában. A Bazilika megtelt hívekkel. A szentmise végén adta át Mayer Mihály megyéspüspök a millenniumi emléktáblákat azoknak az egyházközségeknek, ahonnan nagyszámú hívek érkeztek az augusztusban megtartott millenniumi szentmisére. A táblaátadás után közel ezer ember látogatta végig a belváros kulturális emlékeit, hogy átélje az ókeresztény kortól napjainkig vezető utat.

A millenniumi esztendő Szent Páltól vett jelmondata: „Ha szent a gyökér, szentek lesznek az ágak is”, végigkísérte az ünnepségeket és megerősítette az idelátogatókat hitükben, valamint abban a meggyőződésükben, hogy ápolnunk kell és tovább kell adnunk az elődeink által ránk hagyott örökséget.

Fazekas Orsolya

XVI. CSALÁDKONGRESSZUS

Máriabesnyő, 2009. november 12-14.

A Magyar Katolikus Családegylet szervezésében zajlott Máriabesnyőn a Katolikus Családkongresszus, melynek mottója így szól: „úgy vagyok köztetek, mint aki szolgál.” (Lk 22,27.)

Bíró László püspök atya megnyitó beszédében ki is emelte e mottó jelentőségét a jelenlévő házaspárok számára: „A házasság lényegét jelzi a lábmosó Krisztus”, vagyis a házastársaknak is szolgáló szeretettel kell egymás felé fordulniuk.

Csütörtök délután és a pénteki napon sűrűn követték egymást az előadások, más-más szempontból (politika, szociológia, jog, közgazdaságtan, egészségügy, erkölcs, teológia) megvilágítva a családok helyzetét a mai magyar társadalomban. Az előadók között olyan nevekkel találkozhattunk, mint Harrach Péter, Dr. Lábady Tamás, Madocsai Bea, Dr. Boda László, Czákó Gábor, és mások, akik a saját szakterületükön is hittel tudják szemlélni a jelenségeket, kutatni a szebb jövő felé vezető utat.

A csütörtöki ünnepélyes megnyitó után Harrach Péter előadását hallhattuk a családpolitika aktualitásairól. Előremutató szavai között szerepelt az a felhívás is, hogy ha nem is vagyunk döntési helyzetben, nekünk keresztényeknek beszélnünk kell arról, ami számunkra értékes!

Dr. Farkas Péter szociológus a családnak a társadalomban betöltött helyéről, szerepéről beszélt. Európáról szólva azt mondta, azért van válság, mert feladtuk keresztény értékeinket. A társadalom válságának négy területét fogalmazta meg:

• A nemzet válsága (*Trianonnál megroppant a nemzet spirituális egysége.*)

• A népesedés kérdése (*Ma Magyarországon évente másfélszer annyian halnak meg, mint ahányan születnek.*)

• Az egészség válsága (*Aligha kell hozzá példa vagy magyarázó gondolat!*)

• A szolidaritás válsága (*Ma 3,5-4 millió magyar él a létminimum alatt; 1,1 millió tartós mélyszegénységben. Gyermekünk közül 800 ezer a létminimum alatt élő, és százezer gyerek éhez!*)

A kicsiny nemzetek sorsa azon múlik, mennyire őrzik meg közösségeiket, értékeiket, hagyományait, családjait. Ma az egyik kitörési pont a helyi közösségek és az Egyház pozíciójának megerősítése. Az előadó megfogalmazta feladatunkat is: Aki identitást épít és közösséget fejleszt, az nemzetet ment!

Amikor Dr. Lábady Tamás vette kezébe az előadói mikrofont, ültünkben egy kicsit kihúztuk magunkat, mert ő mégiscsak a mi városunk, a mi keresztény közösségünk büszkesége is. A házasság és a család jogi környezetéről szólván elmondta, hogy a család olyan szerepet tölt be a társadalomban, mint a gravitáció a világegyetemben. A társadalom alapintézménye. A jognak a család belső jogi rendjét kell szolgálnia. Általános és átfogó családvédelmet kell alkotni! Felhívta figyelmünket arra is, hogy egy-egy választáskor nem négy évről döntünk, hanem a jogalkotás révén gyermekeink jövőjéről is!

Este a máriabesnyői kegytemplomban litániát imádkoztunk, Isten szívére helyezve hazánkat, családjaink sorsát, gyermekeink és unokáink jövőjét.

Korom Kata

Keresztény Ifjúsági Szilveszter 2009

Idén is lesz Keresztény Ifjúsági Szilveszter Pécsen, amelyre mindenkit szeretettel várnak.

HELYSÍN:

A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola (7621 Pécs, Papnövelde u. 1-3.)

BELÉPÉS:

Előzetes internetes (<http://www.pecs.egyhazi.hu/hirek.html>) regisztráció esetén 500 Ft + egy tálca sütemény (édes/sós), a helyszínen 1000 Ft + egy tálca sütemény (édes/sós).

PROGRAMOK:

- Tánczene
- Játék: Legyél Te is Teológosz!
- Karaoke
- Teaház
- Újévi koccintás pezsgővel (*pezsgőről a szervezők gondoskodnak*)
- Tánc kifulladásig!

In memoriam Sebestyén Ferenc

(1954-1984)

November 29-én, Advent első vasárnapján emlékeztek a bátaszéki és kakasdi hívek a 25 évvel ezelőtt tragikus autóbalesetben elhunyt Sebestyén Ferenc bátaszéki káplánra.

Sebestyén Ferenc Kakasdon született 1954-ben. 1979-ben szentelte pappá Cserháti József megyéspüspök. Káplánként került Mágocsra, majd 1981-ben Bátaszékre. Szerény, mosolygós tekintetével, lelkes prédikációival a hívek szívébe lopta magát. Jó emberismerő volt és figyelmességével, kedvességével megtalálta a szót időssel, fiatalal, gyermekkel egyaránt. Várták a betegek első péntekenként és nagy lelkesedéssel hallgatták a kamaszok az ifikörökön, közös túrákon, kirándulásokon. Ifjúsági és felnőtt hittanos csoportot hozott létre, kezdeményezésére újultak meg a környék kistelepüléseinek kápolnái, felpezsdült a vallási élet tevékenysége nyomán. A megyéspüspök – talán állami nyomásra – el akarta helyezni, ám a hívek kérésére és nyomására elállt szándékától és Bátaszéken hagyta. 1984. november 27-én autószerencsétlenség áldozata lett. Váratlan és értelmetlennek tűnő halála mindenkit megdöbbentett. Mégis a rövid földi pálya maradandó nyomokat hagyott. Hatására három papi hivatás keletkezett, máig működik az általa létrehozott felnőtt hittanos csoport, Bátaszéken emléke 25 év után is elevenen él. Képe a templom bejáratánál ma is ott látható, alatta a felirat: Jézusért éltem köztetek, Jézusnál vagyok értetek. Azóta minden évben advent első vasárnapján a bátaszékiek felkeresik sírját.

A kakasdi temetőben több mint kétszázan gyűltek össze, hogy imádkozzanak sírjánál. Herendi János bátaszéki apátplébános, egykori plébánosa emlékezett rá, aki többek között elmondta: „az ókeresztények úgy tartották, hogy a vértanúk vére magvetés, amelyből az Isten egyháza épül. Így gondolunk mi is Sebestyén Ferencre, akinek életáldozata megerősítette az őt ismerőket hitükben és papi hivatások elindítója lett.” Majd a feltámadás és az örök élet reményében a dicsőséges rózsafűzért imádkozták a hívek. A tizedek között a bátaszéki Szent Cecília kórus énekelt. Este 5 órakor a bátaszéki plébániatemplomban volt az ünnepélyes emlékmise. A szentmisére Kakasdról eljöttek testvérei, azok családtagjai és egy busszal érkeztek a hívek. A szentmisét Garadnay Balázs általános helynök mutatta be, akit együtt szenteltek pappá vele. Helynök úr homiliáját talán meglepő módon a csodálatos kenyérszaporítás történetével kezdte, amelyben volt egy fiú Jézus körül, aki mindenét (öt kenyeret és két halat) maradéktalanul az

Úrnak adta, hogy gazdálkodjon vele. Jézus ezt megszaportotta és kiosztotta az emberek között. Sebestyén Ferenc személyében is volt egy fiú, aki igent mondott az Isten hívó szavára és mindenét a hívek szolgálatára szentelte és az Urat szolgálta egészen az életáldozatig. Kiemelte, hogy korai halálának nem a mikéntjéről kell gondolkodni,

hanem követni azt a példát, amelyet mutatott a híveknek, hogy hozzá méltó tanítványok legyenek. Sebestyén Ferenc rövid élete azt bizonyítja, hogy Isten útjai az ember számára sokszor érthetetlenek, így azt sem tudhatjuk előre, hogy tragédiák és áldozatok milyen lelki gyümölcsöket hoznak. Ezért legyünk éberek, különösen most az adventi szent időben és törekedjünk a bennünk élő Krisztust minél hitelesebben megmutatni az embereknek, mint ahogyan Sebestyén Ferenc is tette rövid papi élete alatt.

Cserháti József püspök Sebestyén Ferenc temetésén elmondott imája:

„Nem szállhatunk perbe veled Urunk. Akaratod kifürkészhetetlen és szent. Engedd meg, hogy a miért, e halál mikéntje és miértje után mégis megkérdezzünk Téged. Szolgád, a Te ígéretedben élt: akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra válik. Nagyon szeretted Téged. Hitt a meghívásban és művét mégis befejezetlenül kellett itt hagynia másoknak, hogy az örökkévalóságban való hívásokat elfogadja. Miért Uram? Nem tudunk erre más választ adni, minthogy előtted ifjú papod lelke éretté lett és learattad őt az örök mennyei csűrök számára.”

Gondolatok

boldog emlékű + Sebestyén Ferenc (1954 – 1984) sírjánál, - a negyedszázados évfordulón

Majd egy emberöltő, - negyed évszázad telt el az óta, - hogy mindannyiunk Feri tiszje, vagy ahogyan Kaskadon nevezték, - Ferenckéje, - testben nincs közöttünk.

Bár szívünk, azóta a döbbenetes délután óta sem tud beletnyugodni, - most még sem a gyász hozott ide bennünket, hanem a ma is elevenen való ragaszkodás.

Imádkozni akarunk Érte, - helyesebben szólva, - közbenjárását kérve, - fohászokdni Hozzá.

Lánglelkű egyénisége számunkra, - a Bátaszéken töltött évek alatt, - oly fényt gyújtott, melyeknek sugarai azóta sem halványodnak.

Ott bujkál szívünkben és lelkünkben a kétely, - nem is egészen alaptalanul.

Alig pár hónappal a lengyel fiatal pap,- Jerzy Popieluszkó atya mártíromsága után, akit a lengyel kommunista titkosszolgálat gyilkolt meg, - vajon nem a halomnak csóvázással megerősített Zsigulija volt az az eszköz, mely Sebestyén Ferenc életét kioltotta??

Vajon nem egy ártatlan, szent életű, - de a kommunista hatalomnak nagyon nem tetsző pap, - kíméletlen, erőszakos eltávolítása emelte a mártírok seregének számát??

A kérdések ijesztő sötétjében apró lángok lobbannak, - negyedszázada már, - a síron.

A síron, melyet virágok borítanak állandóan, - azóta is... S a gyertyák lángja, - mint megannyi húsvéti alleluja, - elnyomja a gyász hangját lelkünkben...

Mi, akik ismertük Őt, meggyőződhetünk róla, - Isten a görbe vonalakon is tud egyenesen írni.

Magyarázatot majd odafent fogunk kapni.

Mi tudjuk, - ő teljesen magáévá tette szent Pál figyelmeztetését: „az idő rövid!” Mintha érezte volna, hogy neki kevés időben, - teljes életet kell megélnie.

Az ember sorsa és élete, a halállal válik egésszé. Ez a haláleset

is, - azon felül, hogy hálás szívvel megköszönjük Istenünknek, hogy Feri tiszit, - ajándékol, - nekünk adta ebben az életben, - most, - itt, negyedszázados sírjánál, - irányítsa figyelmünket arra, hogy mi, - akik Krisztus húsvéti szent titkát ünnepeljük újra és újra, - abban a hitben és reményben állunk itt a sírnál, - hogy akik a keresztség által egy testté lettünk a meghalt és feltámadott Krisztussal, - vele együtt, - reményünk szerint, eljutunk az örök életre is.

Tudjuk, hogy az örökkévalóság az idő gyümlöcse. Megérkezés Isten szent színének boldogító látására. Amikor majd közvetlen közel kerülünk Hozzá. Őt színről-színre látjuk, - és találkozunk egymással is.

Adja meg nekünk is, - hogy Ferenc testvérünkkel együtt, - mi is halljuk szent Fia igéjét: „Lépj be Urad örömébe!”

Abba az örömbé, mely a kiteljesedő, mindig új, mindig friss, újságában és frissességében azonban soha nem változó, véget nem érő örök élet, - Benne, - aki örök Atya, Fiú, és Szentlélek.

A könyörületesség papja I., II. rész

Don Carlo Gnocchi olasz pap életéről szól ez a megrázó és igaz történet. Don Gnocchi - akit a könyörületesség papjának is neveznek - áldozatos életével rengeteg embernek nyújtott segítséget. Diákjait követve - hogy osztozzon sorsukban és szenvedéseikben - részt vett a II. Világháborúban, és imádságokkal, példamutatással segítette őket. A harcok lezárulását követően minden erejével a háborús árvák és özvegyek életének a megkönnyítésén fáradozott. Munkásságát XII. Piusz pápa is elismerte. Az izgalmas és fordulatos filmben Daniele Liotti hitelesen alakítja a 20. századi keresztény történelem egyik legnépszerűbb személyiségét.

Ezer éves evangélium

Megjelent Janus Pannonius evangéliumos könyve

A Pécsi Egyházmegye ezer éves jubileuma és a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa projekt keretén belül jelent Janus Pannonius evangéliumos könyvének faksimile kiadása. A december 9-én tartott bemutatón a Dómmúzeumban jelen volt Udvardy György esztergom-budapesti segédpüspök, Kalota József a protopresbiter a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus képviselőjében és Rubovszky Rita a Hungarofest Nonprofit Kft. igazgató-nője.

A közel ezer éves kiadványról így írt előszavában Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek:

Janus Pannonius evangéliumos könyve (X–XI. század) görög-magyar kétnyelvű kiadásának reprint formában való megjelentetése örvendetes és fontos esemény hazai kulturális élet számára.

Ez az evangéliumos könyv nem csupán a négy Evangélium görög szövegét tartalmazta, hanem folyamatos kommentárt is az Evangéliumokhoz, mégpedig elsősorban a görög egyházatyák írásai alapján. A műfajt, amelyet ezek a magyarázatok képviselnek, a latin egyházi irodalomban Catena Patrum Graecorum, vagyis a Görög Egyházatyák Magyarázatának Füzére néven ismerték. Ezeknek a görög egyházi szerzőknek a bibliai szöveget folyamatosan végigkísérő kommentárját nyugaton is a legtekintélyesebb magyarázatok sorában említették. Bár maga a Catena a kora középkorban keletkezett, a benne szereplő magyarázatok mégis az ókeresztény kor egyházi íróinak gondolatait tartalmazzák. Egyes humanisták kritikájával szemben, akik szerint az Egyházatyák nem voltak irodalmilag kellően paléozott szerzők, a felvilágosodás hajnalán már széles körben felismerték, hogy bár a szövegkritikával az Egyházatyák valóban kevesebbet foglalkoztak, a Szentírás hittani és erkölcsi jelentését igen helyesen közvetítették, olyannyira, hogy még a bibliai szövegek pontos jelentésének kutatása is terméketlen marad az Egyházatyák értelmezésének ismerete nélkül. Az ő írásaik a bibliai szövegek helyes megértéséhez „nem pusztán hasznosak, de szükségesek is”. Sőt, ebben a tekintetben a görög egyházatyákat sokak szerint elébe kell helyezni a latinoknak, egyrészt azért, mert nagyban támaszkodhattak az Ószövetségnek az Origenész Hexaplájában található görög szövegeire, melyek a Biblia értelmének pontos megragadását döntően elősegítették, másrészt azért,

mert a görögül keletkezett Újszövetséget saját anyanyelvükön, eredetiben tanulmányozhatták, és pontosabban érzékelhették a jelentés minden árnyalatát.

Az a kéziratos kódex, melynek görög-magyar kétnyelvű szövegkiadását a jelen kötet tartalmazza, a nagy középkori latin bibliakommentárok előtti hagyományt foglalja össze, s abból az időből való, amikor még Kelet és Nyugat Egyháza teljes közösségben volt egymással, vagyis az 1054-es nagy, keleti egyházszakadás előtt keletkezett.

Kapitánffy István munkássága nyomán egyértelműen tisztázott, hogy ez az Egyetemi Könyvtárban őrzött díszes görög kódex (Cod. Graec. 1) Janus Pannonius tulajdonában volt. A kötet utolsó papírlapján a következő, görög betűkkel, de latin nyelven írt szöveg olvasható: János Pécsi Püspöknek Garázda Péter. Erről a kódexről 1860-ban Pesten görög-magyar nyelvű szakszerű kiadás jelent meg. Ennek a kiadványnak az utánnomását tartja kezében az olvasó. Ez a munka reneszánsz kori hazai műveltségünk és vallási kultúránk jelentős emléke, Janus Pannonius pécsi püspök korában kapta, így méltó módon kapcsolódik a vallási kultúra évéhez. Mivel a XIX. századi nyomtatott kiadás nem csak az evangéliumoknak, hanem a teljes bizánci magyarázó apparátusnak a magyar fordítását is tartalmazza, ma is érdeklődésre tart számot. XVI. Benedek pápának A Názáreti Jézus című műve Előszavában is kifejtett gondolata újra mérceként állította a szentírás-magyarázóknak elé a „kánoni exegézis” módszerét. Eszerint a történeti-kritikai módszer eredményeit komolyan tekintetbe kell

venni a Szentírás értelmezése során éppúgy, mint a hagyománytörténetet, a Biblia teológiai értelmezésének tradícióját, mely a filológiai és történettudományi szempontokkal egyesítve a legteljesebb és leghívebb képet adja a bibliai üzenet tartalmáról. Éppen ezért a kezünkben tartott kiadvány nem csupán a Biblia és a magyar kultúrtörténet iránt érdeklődő olvasók széles körének, hanem sajátosan a teológusoknak is rendkívül értékes és aktuális olvasmánya.

Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy ennek a gyönyörű bizánci kódexnek a kiadásához Ószentsége, Bartolomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárka írt bevezetőt. Ez a gesztus tanúsítja, hogy itt egyrészt a bizánci-magyar kulturális kapcsolatok értékes tanúbizonyságával állunk szemben, másrészt pedig a Biblia magyarázatának olyan szövegét kapjuk, mely abból a korból származik, amikor még a keleti és nyugati kereszténység egységben volt egymással. Ezért ez a mű felekezeti különbségre való tekintet nélkül közös kincsünknek számít.

A KIADVÁNY MEGVÁSÁROLHATÓ A PÜSPÖKSÉGEN.

Testvérek vagyunk az Úrban

Evangelium lovári nyelven

December 14-én került sor a magyar és lovári nyelvű, a Bibliát és a cigányság hitéletét, mese- és hagyományvilágát megidéző CD bemutatójára Budapesten, a Napház Khamorro Klubmozi színháztermében.

A Testvérek vagyunk az Úrban című album Szent Lukács evangéliumának fejezeteiből idéz és a cigányság hitéletét, mese- és hagyományvilágát mutatja be. Az első lemezen Lukács evangéliumának választott részletei szólnak meg magyar és lovári nyelven, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat gondozásában megjelent kétnyelvű Biblia alapján. A második CD Bari Károly, Erdész Sándor, Kovalcsik Katalin és Dúl Géza gyűjtéseiből származó énekeket, imákat, legendákat, szokásokat és személyes vallomásokot tartalmaz.

A kétszer hetven perces duplalemezen autentikus cigány énekesek, zenészek és kiemelkedő magyar művészek előadásai hallhatóak. A felvétel a Magyar Katolikus Rádióban készült, 2009-ben.

A december 14-ei sajtóbemutatón az album előadóművészei zenés irodalmi részletekkel köszöntötték a közönséget: közreműködött a Kalyi Jag együttes, a 13 éves nyírvasvári Rostás Tünde és édesapja, Rostás Tibor, valamint Lakatos Mónika és a Romengo együttes.

Csak egymást jobban megismerve tudjuk egymást szeretni, tudunk egymás mellett élni – hangsúlyozta Spányi Antal megyéspüspök, a Magyar Katolikus Rádió vezérigaz-

gatója. E. Román Kata, a Katolikus Rádió kulturális szerkesztőségének vezetője ismertette a lemez születését, kiemelve Bari Károly, Ámi Lajos és Kovalcsik Katalin gyűjtésének jelentőségét.

Juhász Judit, a Magyar Katolikus Rádió igazgatója köszöntötte és méltatta mindazokat, akik hozzájárultak a lemez létrejöttéhez, mely az ezeréves fennállását ünneplő Pécsi Főegyházmegye és a Hungarofest Nonprofit Kft. közös kezdeményezésére készült el.

A 2008-ban a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat által kiadott magyar és lovári nyelvű Biblia kivételes hitéleti és kulturális értékkel bír, hiszen sokan a cigány nyelvújítás alapművének tekintik Vesho-Farkas Zoltán fordítását. A roma műfordító nyolcéves munkájának eredménye a mintegy kétezer éve születet Szentírás fordítása a cigányság irodalmi nyelvére. A tizenegy-tizenkét milliós cigányság korábban nem rendelkezett anyanyelvű szentírásfordítással – emlékeztetett Tarjányi Béla professzor, a Társulat vezetője. Raduly József, a Budapest Cigányzenekar Országos Kulturális Egyesület vezetője történelmi pillanatnak nevezte, hogy zsolnárokat hallgathatunk, ismerhetünk és ismer-tethetünk meg a cigányság irodalmi nyelvén. A sajtóbemutatón részt vett a Pécsi Egyházmegye nevében Dohány Zoltán irodaigazgató, továbbá a CD-t kiadó Hungarofest Kft. képviselőjében Gárdos Bernadett.

Méltóság mezeje Pécsett

„Az élet szép, az élet minden” – ez az idézet volt a motója annak a rendezvénynek, amelyet a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány szervezett Dr. Csikós Ágnes vezetésével 2009. okt. 17-én, Pécsen. A program az emberi élet tiszteletét jelképezve a „Méltóság mezeje” elnevezést kapta.

Eddig még soha nem vettem részt ilyen eseményen, a rendezvényt hirdető plakát alapján, csak annyit tudtam róla, hogy meghívott szereplők, művészek rövid műsora után általános iskolás gyerekek nárciszbagymákat fognak ültetni, ezért hát kíváncsi voltam arra, hogy valójában mit is takar ez a program. A helyszínre érkezve meglepetten tapasztaltam, hogy gyerekek, pedagógusok és szülők

egyaránt szívügyüknek tekintik ezt a napot, hiszen szép számban jelentek meg itt, az északi várfal belső sétányán. A műsor keretén belül két beszéd is elhangzott, Dr. Csikós Ágnesnek és Pécs alpolgármesterének beszéde egyaránt arra hívta fel a figyelmet, hogy az embert, az emberi érzéseket az utolsó pillanatig tiszteletben kell tartanunk, hogy a halál az élet része, és a beteg embert nem ellökní kell magunktól, hanem segíteni kell neki abban, hogy érezze, az élete az utolsó pillanatig értékkel bír saját maga és mások számára is.

Az elhangzott gondolatok kérdéseket ébresztettek bennem a témával kapcsolatban: Valójában a mai társadalom, hogyan vélekedik a beteg emberről? Mit teszünk annak érdekében, hogy segítsük ezeket az embereket, vagy ha segítünk nekik, az valóban segítségnyújtás-e, vagy csak

önmagunk megnyugtatója, hogy tettünk értük valamit. Sok esetben a halálosan beteg ember elfordul a környezetétől, sokszor még a családjától is, nem akar senkit látni, magányra vágyik, egyedül akar meghalni. Mi ennek az oka? Talán az, hogy legtöbbször csak a sajnálatot és a szánalmat érzi a külvilág részéről, a betegsége tabutéma lesz, tapintatból nem merünk, vagy nem akarunk vele erről beszélni, pedig lehet, hogy pont arra lenne szüksége, hogy megoszassa valakivel a kétségeit, félelmét, titkos gondolatait.

Minden ember, de különösen a beteg ember akkor nyílik meg a másik előtt, ha érzi, hogy megértik, csak ekkor tud igazán őszintén beszélni önmagáról, a problémáiról, ekkor érzi azt, hogy „élő” emberként és nem haldoklóként kezelik. Természetesen a másik oldal helyzete sem könnyű, egy családtag, egy barát, egy ismerős gyógyíthatatlan betegségét nehéz feldolgozni, lelkiileg megtörünk, óriási fájdalmat érzünk, de mégis muszáj erőt gyűjtenünk, hogy még több erőt és reményt tudjunk adni másoknak, akiknek nagy szükségük van rá.

Megnyugtató érzés, hogy sorra alakulnak azok az intézmények, amelyek segítséget és támaszt tudnak nyújtani betegnek és hozzátartozónak egyaránt. Pécsen kívül az ország számos városában elterjedt már a hospice ellátás. Jó lenne, ha az a felfogás, amelyet a hospice képvisel, miszerint „az emberi méltóság az utolsó pillanatig megőrizhető”, egyre szélesebb körben elterjedne, hogy ne csak sajnálkozzunk, hanem, ha tehetjük, segítsünk.

A „méltóság mezején” az iskolások által ültetett nárciszbagymák tavasszal virágba borulnak majd, de vajon mit üzennek nekünk? A cikk elején említett műsorban két pécsi színésznő, Füst Molnár Éva és Sólyom Katalin előadásában egy Lázár Ervin történetet hallhattunk, amely egy olyan virágról szólt, aki feltétel nélkül szereti gazdáját, Vacskamatit. Lehet, hogy a kinyíló virágok között ott lesz „Vacskamati virágja” is, aki az önzetlenséget jelképezi, de sok más üzenhet nekünk még ezek a virágok: jelenthetik a tiszteletet, az üdvözlést, és pompájukkal, üdésükkel sugározhatják felénk azt is, hogy „az élet szép, az élet minden”.

Nagy Katalin

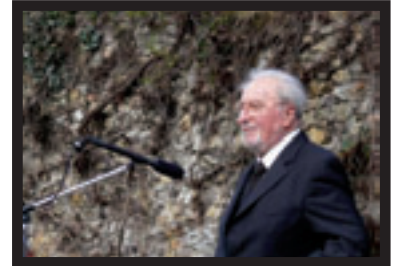
Szervusz Tanárúr!

Domonkos Anett

Azt tanultam az ötödikes nyelvtankönyvből, hogy a kiejtés elve azt jelenti, hogy a művelt magyar emberek kiejtése szerint kell lapra vetni szavainkat. Ismertem egy művelt író, csoda volt minden beszédhangja. Jelölhetetlenül változatos „e”-ket, „é”-ket hallottam tőle, mindent, ami e két hang között lehetséges. Azt hiszem nem nagyon érdekelték az elvek, a kiejtés elvei sem. A szó érdekelte, a szó, amit addig úgy még soha le nem írtak. Meglátta, meghallotta egy ismeretlen egyetemista írásában, a harmadvonalbelinek minősített író kincstár-soraiban, a sztereotípiákba merevedett kanonikus szövegekben.

Köszönjük, köszönjük, hogy közel engedted Németh Lászlót, Tatay Sándort, a drága Nagy Lászlót, Pilinszkyt, Kodolányi Jánost, Mészöly Miklóst, Takács Gyula bácsit. Köszönjük, hogy közel mentél a Hőerőműhöz, a Négyszázágyashoz, hogy megmutattad, milyen szépek. Köszönjük, hogy gyalog jártál, hogy lehetett találkozni Veled az Uszodában, a Hársfa utcán. Köszönjük, hogy bejöttél a templomba, hogy énekeltél velünk.

Köszönjük, hogy nem telhetett el negyedóra a közeledben nevetés, mosolya, de legalább somolygás nélkül. Az odvas foghoz, a mindenkori gyarlóságokhoz, gyengeségekhez, gondokhoz tudtál derével, játékkal szólni.

Író **Tüskés Tibor** elment.

Egyedül maradtunk egy porosodó könyvtárban. Nélküle, egyedül. Még az írásait sem hagyhatta ránk örökül, még levelezéseit sem. Egyszerűen egymásra testált bennünket. Nem hagyott mást ránk, csak az együttműködés lehetőségének emlékét, a megválaszolt levelek udvariasságát, egy emberibb világ múltját és reményét.

Van egy gyermekem, 12 éves és napi százhusz oldalt olvas. Gyere velünk Emmausig!

Ozsvári Csaba posztumusz Pro Ecclesia Hungariae-díjat kapott

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nevében Erdő Péter bíboros posztumusz Pro Ecclesia Hungariae-díjat adott át Ozsvári Csaba ötvösművésznek. A kitüntetéssel a testület Ozsvári Csaba az egyházművészet területén maradandót jelentő liturgikus és szakrális művészi alkotásait, valamint küldetésként megélt munkásságát kívánja elismerni. A díjat a művész özvegye vette át december 1-jén az MKPK székházában.

Ozsvári Csaba 1963-ban született egy nem hitetlen, de vallását nem gyakorló családban. A művészeti középiskola után az Iparművészeti Főiskolán tanult. Diplomamunkája a csempekopácsi templomhoz készített domborított bronzkapu volt. Ezen a kapun belépve indult el az Istenhez vezető úton, szenvedélyesen keresve a vele való találkozást.

Főleg egyházi megrendelésekre dolgozott. Legismertebb alkotásai: a magyarországi látogatása alkalmából II. János Pál pápának ajándékozott misekönyvborító, amelyet

XVI. Benedek pápa jelenleg is használ ünnepi alkalmakkor, az esztergomi bazilika misekönyvének díszborítása, a budapesti, majd a brüsszeli nunciatura kápolnájának ötvöstárgyai, valamint a Váci Egyházmegye több jelentős tárgya. Ő készítette az óbudavári Schönstatt-kápolna egységkeresztjét, amelynek kicsinyített mását személyesen adhatta át Benedek pápának idén áprilisban Rómában. Az ő munkája a Vatikánban egy Vir Dolorum domborítás, Joseph Ratzinger bíboros egyik mellkeresztje, egy kehely, amelyet 2008-ban ajándékoztak a magyar főpásztorok a Szentatyának és a Batthyány–Strattmann László boldogáavatására készült ereklyetartó.

Hivatása a szépség volt, amely feloldhatatlanul szoros kapcsolatban áll a hittel, a szeretettel. Isten közelségét olykor megrendítő erővel tapasztalta meg munkájában is.

Magyar Kurír

Gloria

Bognár Attila András

Világosságom és üdvösségem az Úr, kitől félnék. Életem oltalma az Úr, kitől rettegnék?” (Zsolt 27,1)

Aktualitáson túl is van élet. A mindent a jelenbe ágyazottan szemlélni éppoly veszélyes lehet, mint a távlatokra figyelés a most megragadása nélkül. Én mégis napok óta arra a kaposvári családra gondolok, akik elveszítették gyermeküket a pécsi tragikus iskolai lövöldözésben. Miklós, a tizenkilenc éves gyógyszerész-hallgató életét kioltotta egyik társa, aki nem osztozott vele sem emberségében, sem az élet szeretetében és tiszteletében. Ellene fordult, talán önmaga ellen is fordult volna, mert előbb aludt ki a fegyvert fogóban az élet lángja, mint az áldozatban, akinek fényeskedik Krisztus világossága.

Karácsonyra készülve nem illik nekrológot írni, de látom a mély hallgatást, a kínos csendet, a gyász komorságát, a kérdést: emberek van örökkévalóság? Ebben a helyzetben sem hallgathat az egyház. Hitünk vigasztaló üzenete nem halványulhat el az emberi gyarlóságot látva, sőt az emberi sötétségben kell felcsillantani Isten fényét, mely Jézus Krisztusban megjelent köztünk.

Kamaszgyerekként a legizgalmasabb kikapcsolódás a temetők sejtelmes világa volt számomra. Ismeretlen terület. A bozóttal, fákkal benőtt ódon sírok éppúgy, mint a friss hantok rejtett kódok voltak számomra. Volt egy kedvenc helyem, egy papnövendék sírja, amelyet magaménak éreztem. Gondozását magamra vállalva, mint egy megszállott, buzgalommal és rendszerességgel kerestem fel, miközben sarjadó ifjúságom kérdései

ott lüktettek szívemben: ki vagyok? Honnan jöttem? Hova tartok? Miközben láttam szüleimet reggeltől napestig dolgozni, még többet és még többet gyűjteni, hogy a pénz téglá, ablak, majd belső szépség legyen és felépüljön a házunk, melyet otthonnak nevezünk, hogy majd bő huszonöt éves házasság után, mikor szüleim kettévágják életük folyamatát, nyűg legyen és teher és legfőképp bánkódás és sopánkodás: vajon akkor rontottuk-e el, vajon akkor tévesztettük-e el a célt, amikor azt gondoltuk a munka minden, az egyéb egzisztenciális kérdések és az azokra adandó válaszok csak az után következnek.

Édesanyám tíz éves papi szolgálatom jubileumi évében lett rendszeres, buzgó templomba járó, vallását gyakorló keresztény. Mert mindenhez idő kell. A világosságnak is megvan a maga ideje. A sötétség csak a világosságból vezethető le, a világosság hiánya. Számomra a temető nem volt sohasem sötét és félelmetes. Ebből az élet értelmét kereső időszakból származnak azok az élmények, amiket a sírásóknak köszönhetek, a mindig vidám, egymással élcelődő furcsa szerzeményeknek, akik számomra még most is éppoly furcsák és különlegeseek, mint kívülről számomra mi papok vagyunk. Hiteles anatómiai ismereteim ebből a korból forrásznak az ő hathatós közreműködésük révén, akik nem mulasztották el, hogy meginvitáljanak egy-egy régi sír feltárására, vagy egyéb számomra kuriózumnak minősülő érdekességekre. Élményszerű, meghökkentő, szemnek, ingereknek hatásos bemutatóik részleteire még ma is nagyon világosan emlékszem. Csak később, jóval később mondtam én is a zsoltárossal: „Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá?” (Zsolt 8,5)

Miközben lelki szemem előtt, az ünnepre készülődő hangulat mellé aggodalom is vegyül, ez a kérdés újból felszínre kerül: mi az ember? Ki az ember? Mert életünknek van értelme. Nem élünk hiába. Nem vagyunk fölöslegeseek. Egyszeri és megismételhetetlen, Isten gondoskodó szeretete által nagy finomsággal és precizséggel összeállított Mű vagyunk, mely kevésbé kisebb az angyaloknál és az ő dicsőségét hirdeti.

A karácsonyi elbeszélések varázsa, a felcsendülő énekek szépsége sem feledteti velünk Isten végtelen alászállását az emberért, mert „azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.” (Lk 19,10) A meghitt karácsonyi idill nem űzheti el a felebaráti szeretetből fakadó felelőséget, mert akire sokat bíztak sokakért felelős. A roskadozó asztal eszünkbe kell hogy juttassa, vannak, akik testvéreink, de éheznek, fáznak, nélkülöznek. Ha fizikai módon nem is, lélekben helyet kell, hogy kapjanak asztalunk mellett az árva gyermekek, a megtagadottak, kirekesztettek és bántalmazottak is.

A mű szeretettől émelgős és lelkileg manipulált filmek, újságokba kerülő mű hős történetek joggal töltenek el minket undorral. A világ hamis urának kikiáltott újkori bálvány hajbókolói ne legyünk: az Isten a szeretet, nem a szeretet az Isten. A szeretet ünnepe helyett, az Isten ünnepét üljük meg egyszerűségben, szerénységben, egymásra és önmagunkra figyelmes lélekkel.

Az ünnepi órában, az angyalok karához társuljunk és velük együtt mi is vég nélkül zengjük: „Gloria in profundis Deo.” (Chesterton)

Szegény világban boldog karácsony

Gulner János

**A puha hóban, csillagokban,
Az ünnepi foszlós kalácson,
Láthatatlanul ott a jel,
Hogy itt van újra a Karácsony.**

**Mint szomjazónak a pohár víz,
Úgy kell mindig e kis melegség,
Hisz arra született az ember,
Hogy szeressen és szeressék.**

**S hogy ne a hóban, csillagokban,
Ne ünnepi foszlós kalácson,
Ne díszített fákon, hanem
A szívekben legyen Karácsony.**

(Szilágyi Domokos)

Karácsony szent éjszakáján sötétség borítja földünket, de világozás van templomainkban és a szívekben. A gyertyafényes, csillagszórós karácsonyfák mintha csak virágba borult gyümölcsfák lennének, hogy meghirdessék a nagy lelki tavasz közeledtét. Mintha csak madárdal csendülne a téli világban, hogy szívünkbe énekelje a szent örömhírt: Jézus Krisztus megszületett, örvendezzünk!

Réges régen élt egy hatalmas király, aki hadaival idegen országokba tört, falvakat, városokat égetett föl és a lakosokat fogságba hurcolta. Tetteit sziklába vésette, hatalmas síremléket állítottak neki, de neve mégsem maradt fenn, senkinek nem ragyog fel az arca, nem dobban meg a szíve, ha emlegetni hallja. De élt és él egy másik király is, akinek nem voltak katonái, nem ontott vért és nem gyűjtött fel házakat. A nevét sem vésette sziklába, hanem az emberi szívekbe. Kézen fogta a bűnösöket, szelíden megsimogatta a betegeket és a könnyörület szent fényével bevilágította és világítja ma is a szegények, hajléktalanok, nyomorultak éjszakáját.

Az ő szeretetére emlékeztetnek az éjféli és ünnepi misére szóló harangok az egész keresztény világon, mert az ő születésnapját ünneplik, mert a szeretet hatalma örök.

Csendes éj, szentséges éj... zeng, zúg a karácsonyi ének. Milliók állnak meg a betlehemi jászol előtt és emlékeznek az első karácsonyra, arra a csendes éjre, amikor a Szűzanya ölen eljött közenk az ég Királya, hogy kicsiny kezét felénk kitarja és szívünket égi szívére zárja. Örök a karácsony, amint örök az emberi szív szeretet éhsége és szomjúsága.

Karácsonykor a világon hatalmas népvándorlás indul el. Isten megállítja az embert rohanó világunkban, összehozza a családokat, hívőket és nem hívőket, mert Fiában megmutatja, hogy Ő a szeretet és mennyire szeret bennünket, minden segítséget megad, hogy életünk minden napján legyen Istennek Dicsőség és Békesség a jóakarató embereknek.

Szentképeken, festményeken látni, hogy Jézus az ajtó előtt áll és kopogásra nyújtja kezét. A festő kisfia megjegyzi: – Apu a bácsi nem tud bemenni, mert nincs kilincs az ajtón. Igazad van – mondja az apa, azért nem tud bemenni, mert az ajtót belülről kell kinyitni.

Az idei karácsony adjon egy nagy lehetőséget mindannyiunk számára, hogy szomorú és szegény, gondokkal, bajokkal teli világunkban tudjuk kinyitni szívünk ajtaját, hogy beléphessen Jézus és Vele minden embert szerető jósága. Most az ő keze és szíve rajtunk keresztül segít, hogy mindenkinek legyen boldog, békés, örömteli karácsonya.

*Karácsonyi rege, ha valóra válna,
Igazi boldogság szállna a világra.*

Mi a pap titka?

Papság éve II.

Kajtár Edvárd

Miert megy el valaki papnak? Mi örömet talál benne, s ráadásul egy egész életen át? Ha megkérdezzük papjainkat erről, akkor az ismert választ adják: „Mert a jó Isten meghívott erre.” Nos, igen, elhangzott egyszer egy „meghívó”, de vajon elég volt-e arra, hogy évek múltán is abból éljenek, szolgáljanak? Miért teszik? Mi a titkuk?

Évekkel ezelőtt egy remeteközösségnél voltam lelkigyakorlaton, egy olyan szerzetesei közösségnél, ahol a testvérek alig-alig beszélnek, nagyon korán kelnek, és a hosszú, főleg magányos imádságok mellett kemény fizikai munkát is végeznek. Egy alkalommal hosszan figyeltem milyen elmélyülten dolgozik az egyikük, majd csendjét megtörve olyan „újságíró” stílusban „letámadtam”: „Te miért mentél el szerzetesnek?” Ő felnézve munkájából, elmosolyodva ennyit mondott: „Mert kerestem Istent.” „És, megtaláltad?” – kérdeztem vissza. Mire ő, továbbra is mosolyogva, és válaszából megértve, hogy többet nem akar erről beszélni, csak ennyit mondott: „Még nem.” Nyilván, nem ateista emberről van szó, hanem in-

kább olyasvalakiről, akit egyszer, hacsak egy pillanatra is, de rabul ejtett az Úr felfoghatatlan igazsága, szépsége, jósága, irgalma (!), és azóta nem tud, nem akar nyugodni, újra és újra alá akar szállni e mélységbe (vagy fel akar emelkedni e magasságba).

Miért megy el valaki papnak? Nyilván, először ott van benne a vágy, az általa már megtapasztalt üdvözítő erőt, szépséget, irgalmat megossza másokkal is, aztán, „menet közben” rájön, hogy nem tud úgy élni, hogy minden nap ne keresse ezt a végtelen, feltételek és „fizetség” nélküli szeretet. A plébánia hívei általában mindent tudnak a papjukról, de azt már ritkábban, hogy a pap napi titka az Isten iránta való szeretete: „Szeretsz engem? Legeltesd juhaimat!”

Irgalom. A pap tudja, hogy neki folyamatosan irgalmaznak. Akkora bűnös lenne? Az irgalom több, mint megbocsátás, mint „lapozunk”. A csecsemő mohón vágyakozik édesanyja teje után, még éjszaka is felsír, hogy ehessen, s az anyja, nem csak ösztönből, hanem belső örömmel, s ha kell virasztva adja neki magát. A pap is így van az Úrral, és az Úr „adja magát” (!) S a pap meg tovább adja őt...

Karol – A pápa, aki ember maradt

Lélekemelő újdonságokkal jelentkezik karácsony előtt az Etalon Kiadó: Franco Zeffirelli immár klasztrikus alkotásának, a Názáreti Jézusnak vágatlan változatával, a Heidi című családi mozival és a II. János Pál pápa életét bemutató DVD-kel.

A Karol – A pápa, aki ember maradt című kétrészes film, 1978. október 16-ától, Karol Wojtyła pápává választása időpontjától egészen 2005. április 2-án bekövetkezett haláláig, illetve temetéseig kíséri végig a nagy pápa életútját.

A mű első felének sodró lendületében II. János Pál tette készsége, életöröme tükröződik. Derűje, optimizmusa átragad környezetére, ember- és istenszeretete magával ragadó. Tudja, nem változtathat meg mindent, „de elviheti a reményt az embereknek”. A forgatókönyvírók, Giacomo Battiato, Monica Capelli és Gian Mario Pagano nagy hangsúlyt fektetnek a kommunizmus hatalmát fenntartó szovjet-típusú államgépezet bemutatására: a KGB fél a lengyel pápától, aki következetesen ismétli a jézusi felszólítást: Ne féljete! A film dokumentarista módon óráról órára követi 1981. május 13-a eseményeit, amikor a felbérelt török merénylő, Ali Agca a pápa életére tör. Bár a Szentatya súlyosan megsérül, ez mégsem töri meg lendületét, továbbra is legfőbb küldetésének tekintti, hogy a hangja legyen mindazoknak, akiknek nem hallatszik a hangjuk.

Latin-Amerikában felemeli a szavát a szegénységbe taszítottakért, a természetes jogaiktól megfosztottakért, Ugandában, a polgárháború sújtotta országban az árván maradt gyermekekért, Indiában a kizsákmányozottakért, Európában a meg nem születettekért. A történelmi jelentőségű események ábrázolásához a rendező többször használ eredeti felvételeket.

Dum spiro, spero

Emlékezés Prohászka Ottokár püspökre I.

Ivasivka Mátyás

1919. május 1. Az ország szó szerinti értelemben vérvörösbe öltöztetve. A kommunizmus vörös zászlai mindenütt, piros-fehér-zöld egy sem! A Himnusz, a Szózat betiltva, úton-útfélen az Inetrnacionálé harsog. Vágtató infláció, hosszú sorok a boltok előtt, üresen tátongó kirakatok, üzletek. A vérszomjas, szadista örült Szamuely Tibor „Lenin fiúi” páncélos halálvonatokon járnak az országot. Szinte minden településen találunk „ellenforradalmárokat”, akiket helyszíni bíraskodás után nyomban kivégeznek. *(Egy ilyen hátborzongató somogyi történetet örökít meg Fekete István Zsellérek című regényében, amelyért majd 1945 után a fél szemevilágával kell fizetnie...)* Országhatárainkon innen és túl a Kisantant államok (Románia, Szerbia, Csehország) csapatai ugrásra készen állnak vagy már harcolnak is, hogy minél nagyobb területet hasítsanak ki az ezer sebből vérző országból. Mintegy 60 ezer fős, ütöképes hadseregünket az előző, magát ugyancsak „forradalmi” címkéző Károlyi Mihály – féle kormány szétkergette. (Linder Béla hadügyminiszter: „Nem akarok többet katonát látni!”) Megjegyezzük, hogy a Kisantant haderőinek összlétszáma a 20 ezer főt alig haladta meg!

Mindezek ellenére ünnepel a vörös Magyarország. A budai Gellért-hegy tetején kis csoport szemléli az alattuk lévő Ferenc József (1945-től Szabadság) – hídon átvonuló, jelszavakat skandáló, vörös zászlós csoportokat. Egyikük, - piros cingulusos egyházi személyiség – megszólal: Azt a zászlót nekünk kellene vinnünk!

Prohászka Ottokár volt. *(E kis történetet évtizedekkel később atyai barátomtól, Baján György köztiszteltben állt zalaegerszegi körzeti orvostól hallottam, aki orvostanhallgatóként ott állt Prohászka közelében, később hitvese pedig egyetemistaként számos alkalommal hallgatta a főpap szentbeszédeit a budapesti Egyetemi templomban.)* Pázmány Péter-formátumú, grandiózus egyéniség volt Prohászka Ottokár.

A felvidéki Nyitrán született 1858. október 10-én, Budapesten hunyt el 1927. április 2-án, tehát alig 69 évet élt. Édesapja Prohászka Domonkos, édesanyja Fielberger Anna. Német és tót szó járta a családi körben, Ottokár majd csak az elemi iskolában tanul meg magyarul. Losonci, nyitrai, kalocsai középiskolai évek után a VI. osztálytól az esztergomi küsszemináriumba járt, ahol kitűnő eredménnyel érettségizett 1875-ben. Simor János hercegprímás Rómába küldte tanulni. Itt a Collegium Germanicum-Hungaricumban hét éven át készült a papi hivatásra. Kitűnőként elnyerte a filozófiai doktori címet. 1881. október 20-án szentelték pappá. Esztergomban rövid ideig előbb káplánként tevékenykedett, majd kinevezték a kispapok latin-görög szakos tanárának, ám ezzel egyidőben szívesen végzett lelkipásztori munkát is. Nem csupán az egyszerű hívőknek, hanem a magasabb műveltségűeknek is tudott irányt mutatni. Állandóan foglalkozott korszerű kérdésekkel, a humán- és a természettudományokkal, szociális problémákkal. 22 éven át munkatársa volt a Magyar Sion című lapnak. Az esztergomi papi szemináriumban 1888 őszétől a dogmatika tanára, 1890-től a kispapok lelki vezetője lett. Végre megvalósíthatta papnevelési programját. Szónokként az egyháztörténet legkiválóbbjai közé emelkedett. Impozáns megjelenése, óriási szókincsű nyelvezete szinte hatványozták megnyilatkozásainak kisugárzó erejét. 1904. március 4-én foglalhatta el a budapesti egyetem dogma-tanári katedráját. Itt közvetlen kapcsolatba került a világi egyetemistákkal is. Később tagja lett a Magyar Tudományos Akadémiának. A maig élő Regnum Marianum Egyesület és ennek lapja, a Zászlónk elindításában, a templom fölépíttetésében oroszlán része volt. *(Az ötvenes években a Rákosi-féle bolsevik diktatúra e templom fölröbbantása után Mikus Sándor monumentális Sztálin-szobrát állította fel, majd 1956. október 23-án este a forradalmárok fogják ledönteni. Ma emlékkereszt áll a helyén...)*

Mindössze egy esztendeig volt a fővárosi egyetem tanára; 1905-től a székesfehérvári egyházmegye püspöke lett. December 24-én X. (Szent) Pius pápa a vatikáni Sixtus-kápolnában szentelte apostol-utóddá. Püspökként is folytatta munkáját az egész magyar keresztény társadalom javára. Főpapi hivatása mellett haláláig tömegeket vonzó lelki-gyakorlati elmélkedéseket tartott a pesti Egyetemi templomban *(itt zsidó rabbiknak foglalt helye volt Prohászka eszmefuttatásaira)* és az ország számos településén. Legendássá vált a szociális érzékenysége, puritánsága, segítőkészsége. A fővárosból székhelyére történő „bevonulása” ékes példája ennek. A pompásan feldíszített fehérvári vasútállomáson a helyi egyházi és világi előkelőségek népes csapata várta. Befut a vonat s az új püspök nincs sehoh! Zavart kapkodás, futkosás, tanácstalanság. Azt senki nem vette észre, hogy az utolsó kocsik egyikéből kiszáll egy papi ember, s útításkával a kezében elindul a város, a püspöki rezidencia felé, ahol leírhatatlan meglepetést kiváltva „bejelentkezik” – új püspökként. *(1933 óta a vasútállomás közelében áll a nagy főpap emlékére emelt neo-bizánci stílusú templom, mely azóta is a magyarság egyik nagyra becsült zarándokhelye, Prohászka püspök végső nyughelye.)*

A fent leírt esemény is bizonyítja puritánságát, irtózását mindenféle személyéhez kapcsolódó körülrajongástól. Dum spiro, spero – Amíg élek, remélek; ez volt sokat idézett püspöki jelmondata, melyet jeles tisztelője, világhírű zeneszerzőnk, a Kodály-tanítvány Bárdos Lajos 1947-ben, Prohászka halálának 20. évfordulójára énekkarra dolgozott fel. *(Janus Pannonius Női Kórusunk számos bel- és külföldi koncertjén, a rádióban megszólaltatta, 1993-ban CD-re rögzítette.)* Am 1947-ben ennek a megjelenítésnek volt egy szomorú, megdöbbentő aktualitása is, melyre később visszatérünk...

Az egyik nevet, a másik sír

Schmidt Pál

Noha a tavaly szeptemberben ki-robbant gazdasági világválság megrengette a paloták falait, ez nem változtat azon a tényen, hogy a történelem során sohasem nőtt az általános jólét és gazdagság olyan gyorsan, mint az elmúlt 2-3 évtizedben. Ez a jelenség személyekre lebontva persze másként fest: a javak még sohasem oszlottak meg ilyen egyenlőtlenül. A gazdagokat még soha nem vetette fel ennyire a pénz, a szegények viszont ugyanolyan szegények, mint korábban mindig. A korunkban zajló globalizáció segítette ugyan az elmaradott országokat, de a jólétben élen állókat a helyükön hagyta, s emellett minden országban megnövelte a társadalom rétegei közti vagyoni különbségeket.

A pénzt tekintve, az emberiség legfelső egy százalékába tartozó 65 millió ember jövedelme 564-szer annyi, mint a legalsó egy százalékba sorolható 65 millióé. Ugyanakkor a leggazdagabb egy százalék birtokolja a javak 51 százalékát, a felső tíz százalék pedig a 85 százalékát. Ehhez képest a föld lakói szegényebb felének mindössze egy százalék jut. Egy amerikai csúcsmenedzser 153-szor annyit keres, mint átlagos bérű beosztottja. Meddig lehet ezt túrni? Rio de Janeiroban a folyó egyik oldalán 800 négyzetméteres luxus apartmanokban élnek, a másikon a csatornázatlanság, a szenny és a nyomor büze terjeng. Meddig maradhat ez így?

Azt mondják, a történelem ismétli önmagát. Annak idején az ipari forradalom hozott létre a korábbi helyzethez képest hatalmas egyenlőtlenségeket: koldusszegényen sínylődő bérbiztosítottakat és az ő munkájukból vagyont szerzett dúsgazdagokat. Több mint 100 évbe telt mire a munkásság megszervezte sorait, a közigazgatásban mérsékelték a jövedelmi szélsőségeket, és a minden réteget elérő fellendülés megteremtette a valóban

széles középosztályra épülő jóléti államokat. És most visszaállni látszanak az ordító ellentmondásokat mutató osztálytársadalmak.

Egyes közgazdászok szerint az informatikai forradalom áll mindennek a háttérében: egyrészt irdatlan gazdagságot teremtett, másrészt tömegével számolta fel a munkahelyeket, ahogy az az ipari forradalom idején történt. Lassan 50 éve már, hogy megfogalmazódott a kérdés: mi nagyobb veszély a társadalomra, az atombomba vagy a számítógép? Mások a pénz- és tulajdoneloszlás mai fonákosságát a 20. század végi globalizációval, a fúziók korával magyarázzák. Hatalmas bankok, élelmiszerláncok, olajvállalatok, autógyárak olvadtak össze földrészen is átnyúló vállalatokká. Se a kereskedelemnek, se a tőkemozgásnak nincs immár gátja, s világpiac jött létre a munkaerőt illetően is. Ehbéért dolgozó sok százmillió kínai, indiai és dél-amerikai munkás felé mozdult el a világ, mert a profitéhség nem bírt a gazdag országok béreit megvédő erős szakszervezetekkel. Az olcsó munkaerő földjére áttelepült tőke ezzel addigi működési területén növelte meg jelentősen a munkanélküliséget.

A mi helyzetünk Kelet-Közép-Európában, ebben a folyamatban sajátos. Az emberek jövedelmi és vagyoni különbözőségének nyomasztó mértéke az átmenet rovására is írható: az erőltetett privatizáció, a piacgazdaság intézményeinek fejletlensége és a tűzhöz közel ülők ügyeskedése vezetett oda, hogy a korábbi állami tulajdonból óriási magánvagyonok lettek, s épp azok kezében, akik addigi életükben a tőke adáz ellenségei voltak.

Az egyéni haszonra törő erkölcsellenes szerzés és harácsolás mindennek feltéttsége nyomában az országot lepusztult, esendő állapotban találta el a világgazdaság összeomlása. Így most hazánk újkori történelmének egyik legsúlyosabb szociális válsága felé sod-

ródik. Növekvő és egyre mélyülő szegénység, az utcán, sőt otthonukban megfagyott emberek, éhínség, fokozódó gyermek- és fiatalkori bűnözés, állástalanok növekvő tömege, hiteladósság miatt már otthonukat is elvesztő családok adják a vészjósló jeleket. Ezt a krízist három tényező együttes jelenléte, egymást felerősítő hatásai teszik nehezen kezelhetővé: a globalizáció, a politikai-társadalmi helyzet s végezetül a szociálpolitika és a szociális intézmények hitványsága.

A globalizáció hatásai – az emberi létet, az ökoszisztémát, a közösségi tekeket romboló mechanizmusok, a multinacionális gyarmatosítás, a dagadó jövedelemkülönbségek, a nincstelenek szaporodó száma, a volt „szocialista” országokban megfigyelhető azonos társadalmi jelenségek, a tulajdonnal nem rendelkező szegény többséget sújtó intézkedések – már a múlt század '70-es éveitől kezdődően mutatkoztak, s gyorsuló ütemben léptek életünkbe, a rendszerváltozástól függetlenül. – A politikai irányvonal határozottan neoliberális, antiszociális irányba történt elmozdulásával sem a rosszul működő szociálpolitikai intézményrendszer, sem maga a társadalom nem vett tudomást a világtrend és az itt eluralkodott vadkapitalizmus következtében keserves helyzetbe sodródó több milliónyi honfitársunkról. A válság kiteljesedését nagymértékben felgyorsították a jelenlegi kormány reformnak álcázott, valójában egyes társadalmi csoportokat kifosztó intézkedései – pl. a falvak ellehetetlenítése, a közszolgáltatások leépítése –, melyek kilátástalanná teszik az amúgy is végérvényesen leszádkadt többség helyzetét, és teremtenek sok elemében már a harmadik világ nyomorultjaihoz hasonlatos, ún. latin-amerikai típusú szegénységet. A szocialista-szabaddemokrata átokfutás alighanem durvábban belénk gázolt, mint a nemzetközi pénzvillág. – És harmadik tényezőként, a szociálpolitikát és a szociális intézményeket irá-

nyító hivatalnoki elit mindebben cinikus szerepet vállalt. A legsúlyosabb a helyzet a foglalkoztatáspolitikában, a családsegítés-gyermekjóléti szolgáltatás és a hajléktalan ellátás területén. A foglalkoztatáspolitikai hatásvonalak sárga, a családsegítő központok súlytalanná váltak. A gyermekjóléti szolgálatok nem tudják ellátni a gyermekvédelmi törvényben megfogalmazott feladataikat, nem tudnak válaszokat adni a fokozottan felszínre törő, gyermekeket sújtó erőszakra, s nincsenek megoldásaik a gyermekkori bűnözés megfékezésére. A hajléktalan ellátó intézményrendszer közel két évtized alatt képtelen volt a fedél nélküliek sorsát hatékonyan befolyásolni.

Megoldás? Tekintve, hogy a sok gondnak jelentős globális, világgazdasági gyökerei is vannak, a megoldás nem szorítkozhat országhatárokon belülre. Igen, mindenütt fontos lenne védekezni a társadalom- és szociálpolitikát háttérbe szorító olcsó bérű országok gazdaságának termékeivel szemben, csak hogy a fejlettebb régiók munkahelyeinek megvédése a szegényebb népeknél a munkalehetőségek tömeges megszüntetését jelentené. Ez az út tehát csak korlátozottan járható. Samuel Beckett egyik szereplője a Godot-ra várva című drámában már így szólt: „Ha a világon valaki valahol elneveti magát, máshol valaki sírva fakad”. Ami viszont az érintettek viszonylag szűk körén kívül másnak nem okozna

problémát, az a csúcsvezetők égbekiáltóan magas fizetésének, és a 2.-3. vonalban mögöttük állóknak is megkérdőjelezhetően magas, milliós havi jövedelmének a mérséklése. Vissza kell szorítani a korrupciót, el kell zárni a hatalom tüzenél melegezők zsebet tömő pénzcseppeket, a vagyonok külföldre menekítésének csatornáit. A végkielégítések mértékét az átlagos megélhetést biztosító szintre kellene csökkenteni, és prémium csak különleges teljesítményért járjon. A szociális juttatásokat, az ellenőrizetlen pénzosztást pedig fokozatosan váltsa fel a munkáért járó bér, valamint a tanítás és szakképzés anyagi segítése. Ebben segítsen a globalizált világ!

MÁRIA RÁDIÓ

A napokban a Mária Rádió egy-egy mobil rádióstúdióval gazdagította Pécs és – a kassai vételkörzethez tartozó – Szepsi katolikus közösségét. A berendezések révén jó minőségű hangfelvételek rögzítésére és élő rádiós programok közvetítésére nyílik lehetőség.

A pécsi vételkörzetben – Pécs város katolikus közössége nevében – Garadnay Balázs általános helynök vette át a mobilstúdiót. Az ünnepélyes átadáson elhangzott: e technikai fejlesztés révén ismét jelentős lépés történt a Mária Rádió missziós tevékenységének elmélyítésében és kiterjesztésében. A mobilstúdió lehetőséget teremt arra, hogy a hívők – az élőadások révén – minél több egyházi eseménynek részeseivé váljanak és bekapcsolódjanak a katolikus közösség életébe.

Magyar Kurír

MEGJELENT!

*Garadnay Balázs atya Karácsony fénye
(Összeszedett morzsák II.) című könyve*

MEGRENDELHETŐ:

Cím: Székesegyházi Plébánia Hivatal,
7624 Szent István tér 4.

E-mail: garadnay@ordinariat.hu

Pálos templom programjai

December 21-e, vasárnap 18.00 óra:

Pálos Baráti Kör találkozója. A 18.00 órakor kezdődő szentmise után a Pálos Templom Szkolája tart karácsonyi váró hangversenyt. A belépés díjtalan.

December 24-e, szerda 16.00 óra: Betlehemes játék.

ÜNNEPI MISEREND:

December 24-e, szerda: 6.00 óra (*rorate*) és 24.00 óra - éjféλι mise (18.00 órakor nem lesz szentmise)

December 25-e, csütörtök: Vasárnapi miserend, 8.00 óra, 10.00 óra és 18.00 óra

December 26-a, péntek: Vasárnapi miserend, de 10.00 órakor nem lesz szentmise (8.00, 18.00)

December 31-e, szerda: 18.00 óra, évvégi hálaadó szentmise 22.00-tól 23.00-ig Szentségimádás

Január 1-e, csütörtök: Vasárnapi miserend, 8.00 óra, 10.00 óra és 18.00 óra

Január 15-e, csütörtök: Ezen a napon este nem lesz szentmise Első Remete Szent Pál ünnepére tekintettel, mert a pálos szerzetesi közösség a Budapesti Sziklatemplomban újítja meg szerzetesi fogadalmát a 17.00 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében.

Január 27-e kedd 19.00 óra: Pálos mise.

SZERETNÉNK MÉG A FIGYELMET FELHÍVNI A KÖVETKEZŐKRE:

- **December 21-e és 26-a között** naponta a Mária Rádió élőben közvetíti a Pálos templom egyik szentmiséjét, illetve (*esti szentmise esetén*) azok előtt a 17.25-kor kezdődő rózsafüzért. Ennek megfelelően a karácsonyi éjféλι mise élő közvetítése is a Pálos templomból történik a Mária Rádióban. Mindezeket túl a Mária Rádió le fog majd adni egy beszélgetést a Pálos templom életéről, és élőben közvetíteni fogja december 24-én a 16.00 órakor kezdődő betlehemes játékot is.

- **Január 15-én,** csütörtökön van Remete Szent Pálnak, a Pálos Rend fő patrónusának és névadójának ünnepe, mely egyben a Pálos Baráti Kör találkozója is. 2009. január 15-én ezt a találkozót kivételesen a Budapesti Sziklatemplomban tartjuk meg, tekintettel arra, hogy ott ezen a napon alakul meg a Pálos Baráti Kör budapesti csoportja. A 17.00 órakor kezdődő ünnepi szentmisét P. Bátor Bontond tartományfőnök atya mutatja be. A szentmise keretében a pálos szerzetesek megújítják rendi fogadalmukat. Erre az alkalomra autóbust is szervezünk.

Lyceum templom programjai

December 22-e, hétfő 18.00 óra: Köcsky Tibor és kórusa tart karácsonyi koncertet.

ÜNNEPI MISEREND:

December 24-e, szerda: 24.00 óra (éjféλι mise), (17.00 órakor nem lesz szentmise)

December 25-e, csütörtök: 10.45 óra

December 26-a, péntek: 10.45 óra

December 31-e, szerda: 15.00 óra (*évvégi hálaadó szentmise*),

Január 1-e, csütörtök: 10.45 óra

Január 15-e, csütörtök: Ezen a napon nem lesz szentmise Első Remete Szent Pál ünnepére tekintettel, mert a pálos szerzetesi közösség a Budapesti Sziklatemplomban újítja meg szerzetesi fogadalmát a 17.00 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében.

Állandó program: Decemberben – 24-e kivételével - minden nap 16.25-kor, vasárnap és ünnepnap 10.10-kor rózsafüzér.

A középkor évszázadai

(1009-1543)

Szerkesztette:

Fedeles Tamás – Sarbak Gábor – Sümegi József.
Pécs, 2009. (A Pécsi Egyházmegye története I.)

A pécsi püspökség alapításának millenniumi évében jelenik meg a Pécsi Egyházmegye középkori történetét bemutató hatalmas kötet. A tíz szerző által készített munka Magyarországon egyedülálló vállalkozásnak számít, ugyanis az egyházmegye középkori történetének teljességét kívánja az olvasók elé tárni. Tartalmazza többek között az egyházmegye főpásztorainak életrajzait, az egyházi intézmények történetét, a pécsi liturgia sajátosságait, az oktatás és a könyvkultúra jellemzőit, a búcsújárás helyi jellegzetességeit, az egyházmegye építészettörténetét valamint a püspökség egyházas helyeinek adatárát. A közel ezer oldalas kötet több mint 200 színes képet, reprodukciót és mintegy 20 színes térképet tartalmaz.

Ár: 12 000 Ft

BETLEHEMES JÁTÉK DECSÉN

Az evangéliumok alapján
Jézus születését adják elő
hittanos gyerekek és felnőttek,
korabeli jelmezekkel, élő állatokkal.

2009. DECEMBER 23-ÁN, SZERDÁN

KEZDÉSI IDŐPONTOK:
14 óra gyerekek, 15, 16 óra felnőttek

HELYSZÍN:
Decs, Katolikus templom előtti
Szent Erzsébet tér

Szeretettel hívunk és várunk
mindenkit!

A Pécsi Egyházmegye alapításának 1000. évfordulója alkalmából 500 számozott példányban jelenik meg a Pécsi Misszale faksimile kiadása. Az 1499-ben nyomtatott misekönyvből, mára csak 4 példány maradt fenn. Ez a négy példány kivételes értéket képvisel a Magyarországon használt 15. századi misekönyvek sorában. A kiadvány a Pécsi Püspöki Kincstárban őrzött pergamen példány (V.V.8) másolata.

A kötet megtekinthető és megvásárolható a Pécsi Püspökségen, illetve a Szent István Társulatnál Budapesten. Információ kérhető a 72/513-030-as telefon 3056-os mellékén.

„ÉLŐ” BETLEHEM

2009. december 20-án, advent 4. vasárnapján az abaligetesi Szent Mária Magdolna Általános Iskola tanulói betlehemes műsort adnak az Orfű melletti Rácz Lovasfarm egyik istállójában, élő állatok között. Az előadások 11 és 16 órakor kezdődnek. Bővebb információ Hóbár Csaba plébánia igazgatójánál a 30/ 4175481-es telefonszámon. Szeretettel várunk mindenkit!

*Kegyelemteljes
karácsonyi ünnepeket*

*és áldott új esztendőt
kivánunk minden
kedves olvasónknak!*